

JELENKOR.

32. szám

Pest, szerda aprilis 20.

1836.

Foglalat: Magyar- és Erdélyország (négy legújabb kir. válasz; 6 Főlsége születésnapja Pestbudán; beszerze-bányai káptalan diszjele; Oertel Zakariás, Bodor István; m. t. társaság.) Ausztria (katonai tisztváltások.) Anglia (dublini polgár-gyűlés; Sandes dr; alsóházi ülések; Courier nyugtalanító jelei; irlandi szegények zaklatása 's a t.) Franciaország (követházi ülések; egyreleg.) Spanyolország (az angol avatkozás; Fontiveros vádlévele Mina es Noguera ellen; procuradorház ülése; újabb hadi mozdulatok; a' két had-fél helyzete.) Gabonaár. Pénzkelet. Dunavízjárás.

MAGYAR ÉS ERDÉLYORSZÁG.

Pozsony. Martz. 12kén a' fő RR. a' Ludoviceára 's Muzemra tett ajánlatokat elfogadták. A' Muzem számára más napi ülésben Pyrker László patr.-érsek ur, a' leghiresebb művészeknek 140 jobbadán eredeti darabjaiból álló képgyűjteményét olly mód-dal ajánlotta föl, hogy majdan a' Muzem új épületében egy külön képcárnok állítatván, ezen gyűjtemény ott köz használatul szolgáljon. Nádor ő főnsége ezen igen nemes ajánlást az Ország nevében illő méltatással fogadván, azt a' RRhöz küldendő üzenetbe foglaltatá, melly a' nagy számu hallgatóság részéről köz öröm jeleivel kísértetett. Szinte Nádor ő főnsége, midőn a' Ludovica iránti viszonyozásban a' váci ház 's annak ezentul országos örültek házává alakíttatása, mellyre már újabb in több ajánlás tétetett, előfordult, az Ország RR. kérelmére kegyesen megígérni méltóztatott, hogy ezen intézetet is fő gondjai alá veendő, 's mentülelőbbi létesülhetőség, azon számandó szegény tébolyodtak sorsa enyhítésére, kik az országban most szerte szórva tengnek, törekedni fog. Ezután fölvetetett a' Pesten fölállítatni kellő országos nagy színházra tett 400 ezer forintnyi ajánlás, de hosszú vitálás után a' többség véleménye oda járult, hogy a' javasolt országos ajánlat helyett a' két tábla részéről vegyes biztosság neveztesék Nádor ő főnsége elnöksége alatt, melly a' törvényhatóságokat szabad ajánlásokra szólítsa föl, a' szükségessé készületeket 's mindazt, mi e' czélra kívántatik, megtegye, sőt az építész is foghasson, vagy pedig eszközök 's tehetség híjányában a' jövő országgyűléshez folyamodjék. Ezalatt a' RRtől áthozák az adó-megajánlás ügyében már 2ik, 's a' kisajátítás iránt a' 3ik üzenetet. Estvefelé elegy ülés levén, a' már előbbi ülésekben egységeset nyert fölírások az urbéri, 's polgári pöröknek országgyűlés-alatti folyamok iránt, utnak indították; azután pedig a' legújabbban érkezett 's alul következő 4 rendbeli kir. válasz olvastatott föl. April 14kén az adó-megajánlás ideje iránti újabb fölírást, megmaradván a' fő RR. e' tárgybéli előbbi véleményök 's elveiknél, valamint a' kisajátítás iránti törvényezikék fölterjesztését késleltetés mellőzése tekintetéből nem ellenzék. Az adó fölírás délután elegy ülésből föl is küldetett.

Kir. válasz a' nemesek által bírt jobbjágytelki terhek viselése iránt f. 1836 martz. 3ikán fölterjesztett törvényezikékelyre:

Quoad articulum „de oneribus publicis per Nobiles fundos colonicales usantes ab usufructuatione eadem ferendis, ope demissae DD. SS. et OO. de 3-a elapsi mensis exaratae Repraesentationis altissimae approbationi Regiae substratum, Altefatam Suam Maj. S. significandum benigne praecipisse: In quantum D. Status et Ordines, in-nuente id ipsam nunc provocati articuli §-o 6-o, praevigentem alimentationis militiae modalitatem sufferendam proponunt, Suam quidem Maj. S. pari cum Augusta Sua Proavia, Divisque Antenatis Suis paternae prorsus sollicitudinis cura eo maxime intentam, ut quibus onus praestandae militi alimentationis incumbit, omnis, quam scopus articuli 8: 1715. conservandaeque publicae, ac privatae tranquillitatis necessitas admittit, facilis in explenda obligatione sua tribuatur, ab eo, principii benignae Resolutionis de 4-a Jan. 1791. cohaerenter, alienam haud esse, ut de surroganda actu vigenti regulamentali alimentationis provisione, quae aequabilis una sit, ulteriori in sensu articuli 67: 1791: incantur consilia; quum tamen objectum hoc illius sit indaginis, ut reflexe ad id etiam, quod tam prima illa, quae per praecitatum articulum exmissa de eodem deliberabat, regnicolaris Deputatio, regulamentalem nullis intentionem praecelendam, et porro quoque retinendam svaserit, quam vero altera, quae articulo 8: 1827. nominata, operatum ejus novis revivendum curis habebat, hac in parte eandem ipsam tenuerit sententiam, negotium hoc non secus, quam ex professo libratique prae-vie omnibus in hanc, illamque partem subservientibus gravibus sane rationum momentis pertractari debite possit; illam esse benignissimam altefatam Suae Maj. SS. voluntatem: ut nova haec in rem regnicolaris Deputatio exmittatur, quae vocatis in partem operis etiam militariibus per Suam Maj. eo destinandis individuis, usque futura Comititia, ulterius cohaerenter ad praemissa principia elaboret circa nullis alimentationem projectum, in proximis Comititis inominis pertractandum; interea vero benigne prospectura est altefata Sua Maj. S. ut in modo desuntionis et conversionis naturalium pro militia destinatorum omne a contribuentibus removeatur praegravium. In quorum nexu tametsi et iustum et vero ad assequendum etiam finem illum, ne in comparanda fundorum colonialium usufructuatione concursus ignobilis conditionis hominum difficilior reddatur, necessarium sit, ut cuncti usufructuationis hujusmodi possessores, onus praepositum aequa ratione ferant, ac Nobiles quidem, qui post publicationem legis usufructuationem similem comparari sunt, ab eodem praestando, immunitari nequeant; non tamen removere Suam Maj. S. ut Nobiles actu jam similes sessiones incolentes, in quantum idem haeculae a concursu ad alimentationem nullis immunes habiti sunt, usquequod opus praecitatae Deputa-tionis in proximis Comititis assumunt fuerit, si in dispositione de caetero horum quoque intutu salva, in partem oneris alimentacionis non vocentur. Quae dum altefata Sua Maj. S. DDos SS. et OO. in novum

sinceri paternarum Ejus intentionum candoris testimonium accepturos esse non dubitat, sic animo comparata quoad sum praecitacti articuli 9um id isdem ultro significandum benigne jussit: relate ad provisionem e-jus caetera prorsus salutarem, ea se attineri sollicitudine, ne illa ideo quam maxime, quod se ad remotum, gravissimisque et hinc ac inde ineluctabilibus fere difficultatibus obsitum temporis intervallum exportigat, successu frustratur; Eandem proin benigne desiderare: ut DD. SS. et OO. suam de eo mentem quo ocyus depromant, nunc relate ad illud etiam, de quo sus hic agit, objectum, tempus introducti Urbarii pro dirimento epocha praestitui securius, ac eo ipso praestabilis futurum non sit? reliquis articuli hujus provisionibus benigno altefatae Suae Maj. S. assensu probatis, Eadem DD. SS. et OO. Regni gratia Sua C. R. clementissime, ac jugiter pensata manet. — Viennae die 12. apr. 1836.

Kir. válasz az ország RRei által 1835 jan. 29kén „az alsó dunai hajózás akadályain segítése” iránt tett fölírásra:

Gratum fuisse Suae Maj. S. e tenoribus humillimae Repraesentationis ddo. 29. Januarii 1835. exhibitae, intelligere: quod DD. SS. et OO. paternas Divi Genitoris Sui curas, quas ad removenda in inferiori Danubii tractu navigationis obstacula impendit, devoto animi sensu recolant, suamque etiam in promovendo hoc prosperitatis publicae objecto, promptitudinem contestentur; et quemadmodum altefata Sua Maj. provehendi coepli hujus operis studio animata, consummationem illius Regia Sua sollicitudine ultro complectitur, ita non dubitare Suam Maj. S. quod DD. quoque SS. et OO. emolumenta exinde in totum Regnum dimanatura, nunc jam recognoscens, salutarem hunc scopum Sua quoque ex parte pro ratione adjunctorum, omni cum alacritate secundaturi sint. In reliquo etc. Viennae die 31a Martii 1836.

Kir. válasz „a' summás pörlekedés” tárgyában f. 1836 martz. 3ikán fölterjesztett törvényezikékelyre:

Ordine juris, cui se Judices in articulo de verbalium Processuum Judiciis, per DD. SS. et OO. medio demissae Repraesentationis Suae de 3a currentis mensis altissimae ratificationi Regiae demisse substrato designati, in tota hac procedura juxta sum ejusdem 12mum conformare teneantur, quive uberiorum causantibus securitatem procuraturus est, necdum elaborato, neque requisito ad eum elaborandum tempore sub Comititis his amplius suppelente, ulteriori hujus totius articuli pertractationem, ad suum locum et tempus relegari, atque hoc ipsum altefatam Suam Maj. S. DD. SS. et OO. benigne significandum jussisse. In reliquo etc. Viennae die 31. Martii 1836.

Kir. válasz a' f. 1836. martz. 2Sikán fölterjesztett sérelmek 's kívánatokra:

Erga demissam DD. SS. et OO. ddo 28ae Martii a. c. Repraesentationem, qua mediante humillima postulata et gravamina exhibuerunt, Suam Maj. S. Divi Sui Genitoris, qui toto longaevis, discriminumque pleni Paterni Sui Regiminis tempore commodis populorum suorum, Regniq. Sui Hungariae intentus, ea, quae ad vulnera, praegravium temporum injuria illata, sananda, desideriaque legalia explenda, et ad publicam prosperitatem promovendam conferre poterant, semper enixissime curabat, — gloriosis vestigiis insistentem, DD. SS. et OO. benigne declarari jussisse: Sibi quoque praecipuis in votis esse, ut exacta legum observantia, paternisque et irremissis Suis in eam curis, non tantum quaevis justa gravaminum materia submoveatur, sed publica etiam perchari sibi Regni Hungariae prosperitas, majora in dies incrementa capiat; relate ad ipsa autem praecitata gravamina et postulata praemisso eo, quod ex his plura tum antiquiora, tum vero re-substrata, partim cum Operatis Deputationalibus intime nectantur, aut ad legalem ordinariamque Dicasteriorum activitatem spectent, partim vero ita comparata sint, ut praevium Dicasteriorum pertractationem necessario deponant, ac proinde nunc, vel ex ipsa temporis, quo post iteratas demum altissimas provocaciones per DD. SS. et OO. proposita sunt, ratione in defectu praerequisitarum informationum semet finaliter determinari non admittant, quorum tamen intutu Sua Maj. S. ubi eadem debite elucubrata fuerint, id, quod praedeclaratae justitiae benignitatis Suae, ac legali administrationis publicae Ordini quam maxime congruet, mox dispositura est; in reliquo altefatam Suam Maj. S. sequentia benigne resolvissse, et quidem quoad classem iam ac sub 2o designata gravamina et postulata, quae anno 1827. substrata sunt ac in specie: — Ad Nram. 42. Suam Maj. S. alienam non esse, ut salvis iuribus, Sibi ex articulo 27: 1797. competentibus, DD. SS. et OO. defixa norma, circa stabilem dotationem parochiarum graeci non utili ritus, puncto hoc attactarum, lege stabilenda, negotio hoc omni ex obtuta mature perpenso, congrua ineanit consilia, rogandaque eate-nus legis projectum suo tempore altissimo Eiusdem obtutui substernant. — Ad Nram. 72. Intermedio tempore provisum jam esse, ut Urbii et Districtui Fluminensi, qui possunt, et aequitati congruunt favores, etiam in respectu praepreturarum militarium praestentur. — Ad Nram. 77. (a' pozsonyi vár-helyreállításra nézve) Propositum postulato aera-rialibus expensis ne modo quidem satisfieri posse. — Ad Nram. 79. (a' Trencseny megyei terhes fuvarozásokra nézve) Provisum haberi, ut tenores benignae Resolutionis ddo. 24ae Aprilis 1812. hac etiam in parte observentur. Ad Nram. 92. (Szepes vgyei sérelmre) Objectum hoc benignae Resolutioni ddo. 12ae Decembris 1830. editae conformiter, ultro quoque ad operatum regnicolaris Deputacionis in montanisticis re-legari. — Ad Nram. 103. (breznobányai sérelmre) Postulato DD. SS.

obnoxium Judicium relegari oportuerit. — per id legalis secus Jaurinensis Comitatus activitati nihil proprus derogatum haberi. — *Ad Nrum.* 22. (bihari kivánat) Maj. Suam Sacratissimum objectum hoc sibi referri curatur et in sensu articuli 27: 179° jure sibi competente, pro justo et aequo decisurum esse. — *Ad Nrum.* 23. (borsodi kivánat) Siquidem hac, quoad electionem Judicum et juratorum Communitatum, Oppidorumque privilegiorum, non scopo preparatoriarum, uti puncto hoc innuitur dispositionum, verum in nexu desideriorum et profectionum per complures Jurisdictiones altissimo Loco multo prius sine decernendae requisitae provisionis substratorum edita, et iis, quae subsequae positiva Lege constituerentur, nihil utique derogante Instructioe, Sua Maj. S. pro munere Sui Regio, de abusibus tantum et excessibus sollicite praecavendis providerit, nec tendae ex benigna dispositione hac justae sollicitudinis materiam non adesse. — *Ad Nrum.* 26. Benigne annuere Suam Maj. S. ut in Capitulo Szathmarinensi de securitate et exacta literarum conservatione ad mentem articuli 25: 1741. provisurum; — praerogativa authenticae, et loci credibilis, ferenda lege tribuatur. — *Ad Nrum.* 27. (pozsony megyei sérecl) Inter provocata decreta Aulica quorum priori in abstracto tantum id, quod Magistratus civicum coram Foro Vice-Comitis comparere, et si quas contra iudicatum exceptiones habet, adducere tenetur, declaratum posteriori vero, causa jam altissimae revisioni substrata, ex adductis in eadem fundamentis, iudicatum hoc in casu non stare enunciatum fuerat, — nulla contrareitate subservante; in reliquo autem parti minus contentae in sensu legum ordinariae Juris via aliquam salva, gravamina ad punctum hoc substrato locum non esse. — *Ad Nrum.* 28. (Veszprém megyei panaszíró) Judicatu Camerali in contrabandis tricesimalibus per articulos 17: 1609. p. c. 15: §. 3. 1713, 13: §. 4. 1723. diserte stabilito, gravaminis materiam haud subversari. — *Ad Nrum.* 33. (Vas kivánata az őrségi kerület panaszá iránt) Postulato huic, prout et subsequo — *Ad Nrum.* 34. (Krássó kivánata) benigne deferri. *Ad Classen.* III seu Regnum Dalmatiae, Croatiae, et Slavoniae generalia et particularia gravamina et postulata, et quidem sub A. — *Ad Nrum.* 2. Erectione muratorum magazinorum intra lineam fortificationis Civitatis Carolostadiensis, e respectibus fortificationis admitti nequeunt: Suam Majestatem nihilominus clementer disponere dignatum esse, ut lignea magazina, cum submuratione fundamentorum alisque requisitis cautelis, cum deserto tamen, et praevie impetrando localis fortificationis Directionis assensu, erga demolitionis reversales, in explanada extrui possint. — *Ad Nrum.* 5. Conformiter ad reiterative manifestatum hoc puncto desiderium reparationem viae Josephinae notabili in parte jam procuratam, ac circa efficacem reparationis hujus prosecutionem necessaria benigne disposita esse. — *Ad Nrum.* 7. Cum fortificationis Directionis Carolostadiensis libera fundorum et localitatum hic in questione existentium, eidemque occasione elibertationis civitatis Carolostadiensis reservatarum, erga depensionem census fundualis elocatio difficultari nequeat; hinc eandem in jure hoc Sua Majestas Sacratissima porro etiam, ea tamen lege conservari vult, ne tuguriorum, officinarum, aut tenentiorum in localitatibus his erectionem, erga depensionem census, alius sive quostoribus, sive opificibus concedat, quam qui scripto indulto ejus civici Magistratus pro exercendo quaestu aut officio semet plene legitimeverint, ne porro ab his praeter solum et unicum censum fundualem, alius cuiuscumque nominis taxas aut pensa mundinalia desumere sibi indulgeat; — taxas mundinales a questionatis tuguriis, officinis, aut tenentis desumendi jure Magistratus civitatis in salvo permanente. — *Ad Nrum.* 11. Civitate Bucuranae a petito, quoad translationem tricesimalis officii, ad limites lineae praecursoriae formato, e respectibus mercantilibus ipsa recedente; de caetero Suam Majestatem Sacratissimam tam circa magis accomodam, et volis ipsius etiam status mercantilibus correspondentem regulationem lineae praecursoriae tricesimalis, quam etiam eatenus ut Portus Regis pro exigentia modernorum adjunctorum, medio neo extruendae cisternae, sufficienti aqua provideatur, congrua dispenere dignatum esse. — *Ad gravamina et postulata anno 1830. substrata.* — *Ad Nrum.* 12. Suam Majestatem Sacratissimam quoad iudicatum Cameralem in praerogationibus salis exercitum, benignam mentem suam in altissima Resolutione Regia ddo. 20. Nov. 1835. ad DD. SS. et OO. dimissa jam declarasse. — *Ad Nrum.* 15. et sub C. ad Nrum. 8. Quoad concedendos fabricas Littoralis Hungarici praehabitos usque annum 1809. favores, praemisso eo: quod relate ad complura propria partium maritimarum producta, quorum exportationi circa praeprovocatum annum, neque erga depensionem vectigalis tricesimalis locus erat, medio tempore clementer provisorum sit, ut eadem ab onere prohibitionis hujus releventur; ac colis porro Littoralis ille etiam accesserit favor, ut articulos primae necessitatis, ac signanter vinum quoque libere, et citra ullius vectigalis Tricesimalis solutionem invehere possint; — horum in nexu altatam Suam Majestatem Sacratissimam DD. Statibus et OO. una benigne declarandum jussisse, se, ut in speciis, suo modo legitimandis casibus, quoad territorialia Partium harum Producta, Industriae earundem pro congruis tricesimalis favores subveniantur, benignissime propensam, huicque menti Suae cohaerenter de iis pro ratione subversantium adjunctorum provisuram esse; — quantum vero exituale vectigal a vino in territorio Districtus et civitatis Bucuranae procreato, dum ad interiores Regni Croatiae partes invehitur, huedum desumit solum, concernit: maxima jam harum vinearum parte, in sequelam recens dispositae regulationis extra lineae praecursoriae Tricesimalis recinctum ventura, adeoque etiam vinis inibi procreatis, dum ad interiores Regni Partes devehentur, nulli dehinc tricesimali penso obnoxiaudis, petium idcirca interpositum suapte explendum esse. — *Ad B. seu Gravamina et Postulata eorundem Regnorum, quorum intuitu editae benignae Resolutiones ab effectu pendent.* — *Ad Nrum.* 1. In nexu benignae Resolutionis ddo 17-ae Maji 1827. circa instaurandam in Partibus maritimis Scholam nauticae congrua jam benigne disposita esse. — *Ad Nrum.* 4. (gr. Pejaheveh nemzetseg faészai használata iránt a rumai uradalomban) Relate ad Objectum hocce pertractandum, et pro justo et aequo decidendum, medio tempore benignam Resolutionem Regiam editam esse. — *Ad Nrum.* 5. (Zágráb megyei panaszra) Objectum hoc, per benignam Resolutionem Regiam ddo 24-ae Aug. 1835. editam superatum esse. — *Ad Nrum.* 6. (a Száva a Kupa hajózási akadályokról) Suam Majestatem Sacratissimam objectum hoc continua prosequi sollicitudine, hacque effectu esse, ut magna

obstaculorum navigationis, quae in fluvio Colapis praefuerunt, pars jam remota habeatur. — *Ad Gravamina et Postulata eorundem Regnorum Litera C. notata.* — *Ad Nrum.* 1. (től és horvátországiak aránya megvételéről a testőrsereghez) Benignae Resolutionis Regiae ddo 28-ae Maji 1827 editae tenoribus satisfieri. — *Ad Classen.* IV. seu Particularia Gravamina et Postulata L. R. Civitatum. *Ad Nrum.* 2. (Bártfa's Eperjes sérelméről) Objectum hoc per benignam Resolutionem Regiam ddo 24-ae Aug. 1835. ad analogum puncto 96. anno 1827. denisse substratum gravamen editam, superatum esse. — *Ad Nrum.* 9. (Besztercebányai kivánat) Suam Majestatem Sacratissimam clementer provisorum, ut benignis Resolutionis Regiae ddo 12-ae Decembris 1830. dimissae tenoribus, porro quoque satisfiat, et in respectu recens propositorum Postulatorum, praevia eorundem pertractatione, opportuna ad cultum fodinarum excitanda adjumenta praebentur; quaestione indemnisationis Urburariatus Sancti Michaelis Schemnicensis per superius provocatum 24-ae Augusti 1835. benignam Resolutionem superata. — *Ad Nrum.* 13. (Szokolca kivánata iránt) Ut Postulato huic quo ocys satisfiat, congrua jam disposita esse. In reliquo. etc. etc. Viennae die 12. mensis Aprilis 1836.

Georgius Bartal m. p.

Pestbudán a f. april 19-dike, mint fölséges Uralkodónknak születésnapja, örömnapp vala. Mind a két városi főegyházakban fényes isteni szolgálat tartatott, melyet névszerint Pesten a főplehánia-templomban m. Ocskay Antal püspök és helytartósági tanácsnok, a tudom. egyetemi egyházban Dercsik János apát's kir. tanácsnok, Budán pedig a várbeli nagy templomban Sztankovics János püspök's helyt. tanácsnok ur teljes szertartással végzének. Jelenvolt mind Pesten, mind Budán a helybeli minden rendű előjáróság's tisztég: itt ugyan a kormányhatóságok különféle tisztületi, városi tisztég, hadi kormány's a t. amott pedig a vármegyei's városi hatóság, kir. ügyigazgató kar, tud. egyetemi tanács, katona-tisztég's a t. A' pesti polgárok szokás szerint fegyveres díszben állottak mind lovon mind gyalog az egyházi ájtatosság a alatt tisztelkedő négy zászlóaljbeli (2 Mazzuchelli, 1 Söldenhofen's 1 pattantus) rendes katonaság mellett. Pesten a Dunaparton, a Budán a várfokon három három álgutelep (18 darab) szintannyi rendű durrogással kísérte az apró fegyver-tüzést. 18kán estve a' pesti játkérszín, magán pedig a' budai színház vala kétszeresen kivilágítva, 's ez utóbbi helyen a' „Tartsd meg Isten“ kedvelt kar-dalt éneklék. Nádorné ő kir. magassága udvarostul mind itt mind amott jelen volt.

Pesten e' h. 18. estjén a' pattantus ezred B. Dietrich gen. 's pattantus osztálynoknak szolgálata félszázados napját ülvén, e' végre a' nemz. casino előtti szabad térer egy négyezegi nagy diszozslopot állított, mellyen a' dicsőített álgyhűb által küzdött csaták neveitündöklő fényben ragyogtak, 's kérdés is kivilágítván azt, az ezred több szakaszki lobogó szövéténekekkel környezék, közepekben a' hangászkar kedvelt darabokat zengedzvének.

A' magy. kir. udv. Kamara keblebeli kiadó-hivatalnál Ondreiko Mihály elhunytával megürült utolsó irnoki hivatalra Fejér Lajos eddigi járulnok, 's ennek helyébe járulnokká Veisz János eddigi practicans nevezetett ki (kir. kam. tudósítás).

A' pesti közönség éleménye most leginkább a' reformált játkérszín. Schmid ur, a' német színháznak új bérloje, mind belső rendezetre, mind előadásokra nézve valóban igen neveli a' szini élvezetet, 's minden méltatást érdemel azon gondosság, melly a' diszítvényekre fordítatik, mert ezek valóban magok is új gyönyört nyujtanak; e' fölött a' személyzet sokkal nagyobb és válogatottabb a' voltnál. Sükere folyvásti tömött ház, melly silányabb darabok előadásakor is egyiránt tapasztalható. A' budai magyar színház is élénkebb részvétellel pártolattik, de ez közönséges stadiuma tavaszkor és ősz kezdetén. Egyébiránt a' személyzet's belső előadási érdem megvan volt alakjában. — A' keresepi-uti színházon a' munkák szorgalmasan folynak. — A' hires Carl Henriette, a' spanyol kir. udvar's dalszínház első énekesnéje's a' Pozsonyban olly kedvességlé koszorukat aratott művésznő, egy idő óta Pesten tartózkodik, 's hangversenyeket ad, de szinpadon nem lép föl. Kivüle itt van még és szinte hangversenyeket tart a' hasonló hírű két Heinfeffer is.

A' besztercebányai ns. káptalan ő es. kir. fölségétől legújabbán különböztető díszjelt nyert. Igen ünnepléses vala a' szertartás, mellyel az illető megyéspüspök ur m. Belánszky József husvét-napján a' besztercei székesegyházban a' nevezett káptalan e' díszjellel fölkészíté's mellyel a' káptalan ezen megkülönböztetést fogadá. A' tisztelt püspök ur a' husvétü ünnepet e' ritka szertartással összefoglaltan nyomos beszédben üdvözölvé a' fényes gyülekezettet vélosen szólott a' föltamadásról, innen pedig átméven apostoli királyunknak a' besztercei káptalanhoz viseltetett kegyelmére's említvén a' káptalan érdemeit's mult háborus időkben a' haza oltárára tett áldozatit, mellyek legfensőbb helyen tekintetho véve indítóokai voltak e' díszjellel kitüntetésre, fölolvastatá az 1835 dec. 3kán Xavér-Ferenchez mint a' káptalan tagjait a' díszjel-elfogadásra szólítá. Ezen jel egy nyolcz szegletű aranyba foglalt kereszt, mellynek violaszínű szélei fejjel szemközöznék. A' keresztet képező szegletek közt, három három arany tölgyfa-levél látszik, a' kereszt közepe pedig egy tojásdad paizs, melly a' haladókló's kezeiben keresztet tartó Xavér-Ferenchez felve ábrázolja, illy aláírással: „S. Franciscus Xaverius.“ A' paizs hátulján e' chronosticon olvastatik: „Benignus oCcepto felACter regIMine Con-IVLIt Ista NoVIsIoLensi CapItVLo Insignia PrinCeps.“ Egy kisebb arany tölgyfa-leveles koszorúba foglalt fejjel paizs, melly egy arany

vényjavaslat, melyet a volt doctrinaire kormány vagy kidolgozott, s előterjesztett már, vagy csak kidolgozott s előterjeszteni készült, az új minisztérium alatt természetesen elmarad. E panaszja következtében többek közt azon aggódott, hogy Franciaországban egyetlen egy folyó sem hajózható, s az új minisztérium még sem látszik lépéseket tenni e fontos tárgy előmozdítására (t. i. azon négy hét alatt, mely óta fenáll.) A Morning-Chronicle e sopánykodásra, melyről a Journal des Débatsnak, míg az ő pártja volt kormányon, nem vala ideje gondolkodni, élesen következőt jegyez meg: „A Journal des Débats egyszerre fölfedezé azon szegényteljes tetteid, hogy Franciaországban egyetlenegy folyó sem hajózható. Ime mi hasznos még is az országra nézve, midőn észteljes írók s hirlap-szerkesztők az ellenző félhez szegődnek. Azonnal egész tengernyi olly visszaclést, hijányt s fogyatkozást fűdöznek fel, melyeket eddig éveik sem bírtak látni.” — Az irlandi újságírók azt kívánják, hogy az újsági bélyegár náluk is az angol bélyegár-csökkenés arányához szabassék, például: ha az angol bélyegár 4 pence-ről 1re tételék, náluk 2ról 3re szállítassék.

A felsőházban márt. 30án Melbourne lord 30 ezer aláírással támogatott kérelmet nyújtott be Glasgowlól, melyben az kérék, törültsék el a rabszolgafőszabadítás törvényéből a tanuló rendszer, minthogy azt a nyugofindiai gyarmatokban egészen elhibázták. Newcastle hg. továbbá indítványt tón arra, hogy a kath. népesség, klastromai s az azokban élő személyek száma tudassék ki. Indítványában azt javasolta, hogy ezt s névszerint a katolikusok szaporodását az angol lelkészek fűrkéssék ki. E javaslatra megszólalt Holland lord: „Ez annyit tenne, mint kívánni a protestans lelkészek föl a kémkedést, s inquisitorokdást mások hitvallása után (Halljuk!) Az pedig lényege a protestantizmusnak, hogy senkinek sem fűrkéskedjék vallásos meggyőződése s véleménye után. Öst. Beob.

A London és Westminster-Review összehasonlítólag előadja London belvárosa tisztviselői s a kabinetminiszterek fizetésit, mely összehasonlításból az világos ki, hogy a londoni belvárosi tisztviselők, kik csak 122,000 ember helybeli érdekeiről gondoskodnak, 51,830 font sterling évenkénti díjt huznak, valamennyi kabinetminister éves fizetése pedig nem több 45,480 font sterling-nél. — A Courier egy cikkelyben e cím alatt: „nyugtalanító jelenségek” figyelmzett arra, hogy Angliában minden cikknek természetesen fölszökkenetára. Némelyeknél ki lehetne mutatni ezen árnövekedés okát, de többeknél épen nem. Így különösen a gabonának, vasnak, gyártatlan selyemnek majd kézszeres az ára, de ennek tudni okát, mert gabona nem természetik egy idő óta annyi, mennyi különben, minthogy kevesebb föld vettekik vele be; a vasat pedig, mióta olly számos vasutat építettek, igen nagyon keresik és veszik, szintugy a selymet. Nem tudni ellenben okát, miért rugott valamennyi részvény (actie) föl jobb? Mind ez, ugymond a Courier igen hasonlít 1824-hez, s nagyon félhetni, hogy a kereskedő világban valamely váratlan s kedvelen hirtelen fordulás ne következék, melynek természetesen sármalás következeisei lennének.

Ruthven Dublin követe meghalálozott. Elhunytá által a parlament parancsot tartoznék adni új választásra, de mivel ügye még nyomozás alatt van, s megtróntéhetik, hogy azok, kik O'Connell és Ruthven megválasztását megtagadták, s az általok elfoglalt parlamenti helyet magokénak tulajdonítják, ezen vádjokat bebizonyítván, a követelt követhelyet valóban megnyerik, s ez esetben a parlament által meghagyott új választás foganatlan lenne; sennélfogva a parlament kénytelen a nyomozó biztosság tudósítását bevárni. De itt ismét az a baj, hogy addig Dublinnak nem lesz képviselője. —

Ferdinand portugáli hg. d. Maria férje márt. 27én Portsmouthba érven, mindjárt más nap Lissabon felé akart indulni; de a vihar elhalasztatá elindulását s a Manchester nevű gőzhajó, melyre a herceg mintán 29kén az idő kedvezőbbnek mutatkozott, szállott, kénytelen volt bősözüngöb szélvész miatt april elsője éjjele Plymouthba kikötni, hol a legszoros ismérletessen Lavradio gróffal Dieskau báróval s egyéb kísérteztül sérülletlen partra kelt; a hg. bator volt az egész zivatár alatt a hajófüdölen maradni. April 4én (husvét másod napján) is Plymouthban tartózkodott még, de azt hitték, hogy 5ke reggelén talán újat folytathatni fogja. —

A ministeri lapok borzasztólag rajzolják azon szegény kath. parasztek sorsát s inségét, kiket Irlandban a protestans földesurak telkeikről vallási s politikai gyűlölségből elűznek, hogy helyükbe protestans parasztekot szállítsanak. Így nem rég Beresford lord Baginlawstown jöszágról Carlow megyében márt. 31én egyszerre 16 családot (mintegy 96 személyt) zaklatott el; s ezek közt éltés özvegyeket, szüléshez közelgő asszonyokat, csecsemősöket s betegeket. Egy részeg törvénytörő, ki egy anyát a gunyhóbol erőszakkal huzolt ki, ez alkalommal lábával tiporta ennek gyermekét, miért a fölböszült atya földre veré azt e vadsággért. Hőfőreg és zivatárban kénytelenek voltak az ügyefogyottak az országúton didergeni lak és fedél nélkül. Hasonló történetek több megyében is. Öst. Beob.

A finsburgi bibliatársaság egyik, múlt napokbeli gyűlésében azt mutatták meg, hogy a társaság az utóbbi három négy év alatt napoként több bibliát tett keringésbe két ezernél. Mennyi kéznek kelle azokat szedni és nyomtatni!

Az eufurati expedíció nem igen boldogul; dec. 2ra szóló tu-

dósításonkál fogva az aegyptusi hatóságok folyvást akadályokat gördítgetnek utjába. Chesney ezredes, a vállalat vezére, s a legénység közül 17 betegen fektett, Lynch hadnagy követsége pedig az arabokhoz Mehemed-Ali befolyása által megküldött.

FRANCZIAORSZÁG.

A követházban april 2kán fölolvastott kérelmek iránti tudósítások közt volt egy nevezetes, mely a nyilvános játékházak eltörlesztését hozá indítványba. Ezen rendszabály természetes következeise a lotteriak múlt évben történt megszüntetésének. A kérelem szerzőjének nem vala nehéz megmutatni: hogy ha a lotto következeise mind erkölcsi mind pénzi tekintetből veszélyesek s romlasztók, a kockajátékoknak (hazard) nyilvános eltűrésük mellett még veszélyesebbnek s romlasztóbbnak kell lenniök: s a kockajáték most annál veszélyes kezd lenni, minél inkább könyittekik az a hitelben játszhatás által, s hogy a szerencsétlenség, ugymond a szerző, teljes mértékű legyen, a bankadók sokszor több rendű, 12,000 frankig terjedhető, tételt engedhetnek meg hitelben, a játékermek fölgyvázóji pedig, hogy azon játékok romlását, kiket fizetésre képeseknek tudnak, még inkább elősegítsék, meg vannak bízva, hogy az illyeseknek 60, 80 sőt 100 ezer frankig is kölcsönözzenek. Így történt, hogy két év előtt bizonyos idegen egyetlenegy estén 218 ezer franknyi mennyiséget, egy másik pedig tavaly 225,000 franknyit vesztettek el. Párisban hét nyilvános fölhatalmazott játékház van, s e hét közt négy közönségesen ollyan, melyekbe a társaság legszerencsétlenebb osztályai sereglenek, kik azután a roszaságot és szerencsétlenséget a nép legalsóbb soráig terjesztik el. E házak feneketlen örvényt nyitnak épen azon osztálynak, melyet a lotteria eltörlesztésével vala szándék szerencsétlenségtől megöni. E rendszabály tehát t. i. a lotteria-eltörlesztés, csak félig eszközölheté a tőle várt jötteket. A játék-engedelem-kibérlésről is szoros adatokat közöl e kérelem, mely 16 nyomtatott oldalra terjed. A Convent ismételve utasítá el e neki eziránt tett ajánlatokat, melyek szerint a játékházakból statusjövédelmet kellett volna huznia; csak a Directorium engedé meg frutidor 18kán e veszélyes vagyonszerzés-módot. Az első kibérlés 900 ezer frankért történt, mely most már 6,055,000 frankig magasult s e fölött a tiszta jövedelem 1/4 részeig. Ezek föltételei az utolsó szerződésnek, mely 1836 dec. 31kén telik ki. Azon pénzek összesége, melyek az utóbbi negyven év alatt így a játékoktól elharásoltattak, négyszáz millióra becsültetik. — A szerző azt javasolja, hogy ha a játékházak hirtelen eltörlesztése nem lehetséges, (noha ez is csak leplező eszköz) legalább százmok csökentessék háromra.

A La Mode nevű hirlap nemrég bizonyos cikkelyért e cím alatt: „Ressemblance facheuse” (boszus hasonlatosság) kiadója személyében hat hónapi fogságra és 4000 frank bírságra íteltetett. — A Quotidienne szerkesztője, ki bizonyos cikkért fölségbántársól vala vádolva s megidézve, april. 5én állott a törvényszék előtt. Az esküttek ártatlannak ítélték, miért is diadallal kísértették a nép által haza. Védelmezője Berryer volt. — Valamennyi lap mérgesen kikel azon törvényjavaslat ellen, melyet a minisztérium a belföldi czukorgyártás megadóztatására előterjesztett, s melynek végrehajtást illető rendszabályai mód nélkül szigorúak.

A neullyi összeesküvés póre a közönségnél kevés figyelmet nyert. Az egész dologbul az sül ki, hogy némelyekről csakugyan bebizonyosul, mikép szándékok volt a királyt megölni, s többeknél fegyver is találtatott. Boireau mindazon vallomását, melyeket a párszék előtt a neullyi dolgokban tett, visszhazta.

SPANYOLORSZÁG.

John Hay, a Castor nevű brit fregát kapitánya s az északi partokon tanyázó hajóosztály (escadre) parancsnoka követk. irást küldé Cordova fővezérhez: Castor fregátról, Santander előtt, márt. 24kén. Sietek Excellenciátad értesíteni, hogy ő fels. az angol királytól e pillanatban vettem parancsot, Excellenciátad s a parancsnoksága alatti sereget munkas segédhatalással gyámolítani, s egy részről megátolni, hogy az északi part erősségei, melyek eddig Izabella királyné kezében vannak, a praetendenseibe valahogy ne jussanak; más részről a partosaktól az eddig általok elfoglalt helyek ismét visszavétessenek. A brit hajóosztály nem csekély erősitést nyert hajóknak s katonáknak, kik Angliából olly utasítással érkeztek, hogy Excellenciátad minden hadi munkálat s terveit gyámolítsák s fedezzzék. Egyszerem értesitem Excellenciátad, hogy a brit kormány minden hajója parancsot kapott Izabella királyné seregi fölvetelére s a part egyk pontjáról másira vitelére. — A fővezér Hay kapitány e irományát a sereg napi parancsába igtatván, kilüldete, (mint mondja) a nemzeti ügyhöz hív spanyolok megnyugtatására, kik ebből áttandják, hogy illy szerencsés történet azon ügy teljes győzelmét biztosítja, s e szerencsétlentartományok minden reményit megsemmíti, melyek vak negéd által egy, általányos vesztüket okozó háborura hagyják magokat ragadtatni, mivel az egész spanyol nemzet törekvéséhez szövetségesei véghetetlen hatalma járul, kik folyvásti jeleit adják ragaszkodásnak olly ügyhöz, melyet magokéknak tekintenek, s nyitván kijelentik erős határozatukat, hogy nem fogják szenvedni azon kormányok ismét thróna jutását, mely a polgárisult Europa gyalázata volt. — Ezen hiv. iromány a márt. 28ki madridi Gasetában is közöltetett, melyhez a Quotidienne apr. 6ról köv. megjegyzéseket ragaszt: ha a madridi kormánynek régi szokása nem volna eféle örömdalokkal elringatni a közönséget, csudálnunk kellene, min kíván-

hat az magának szerencsét ez avatkozáshoz, midőn ezelőtt csak harmadnapl hirdeté hiv. lapjaiban, hogy avatkozásról tudni teljességgel nem akar. Mi nem tudjuk, hogy ezen angol avatkozás, melyet oly harsány torokkal kürtölnek az éjszakai partoknak, valóban kevés hasznót tehet, 's a' mérlegbe sok nyomadékot nem vet. Katonákat egy helyről másira hordani, és szükség esetén az erősségeket szárazsi sereg által is segíteni, ezt az angol hajócsereg 18 hónap óta tudunkra folyóvást cselekvé, például Bilbaónál, hol Zumalacarregruy angol golyóvást áldoztatja lón. Mind e' mellett nem vehetni észre, hogy e' rendszabályok, még Evans segédseregét is ide számlálva, anyagi tekintetben valami lényeges és elválasztó sikert okoztak volna. Moralis sikerre nézve az igaz, hogy egészen másként van a' dolog, minek bizonyossága az is, hogy a' speculansok bizodalma már is növekedett, 's a' statuspapirosok kelete szemlátomást foljebb szökkent. Megjegyzésre méltó ez ügyben még az april 4ki Globe egy helye, melyben azt erősíti, hogy ez új segédhátat által a' négyes szövetség nem terjeszték ki széles hatáskörre, 's egyenesen ellenmond azon állításnak, mintha az angol hajócsatálnak parancs adatott volna egyenes hadviselésre (to wage war). Guyenne hirlap azt beszéli, hogy az alsó-arragoniai carlositák Madrid ellen készülnek. Ha sikerül azon szándékjuk, hogy Cuencát, (mely Madridtól csak 20 lieu távolságnyi) elfoglalják, annál könnyebb lesz nekik majd a' molinai és guadalaxarai hegyeken által a' főváros ellen valamit próbálni, mivel Guadaluara, Cuencá és Siguena megyék rossz szelleműek. — Ugyan a' Guyenne szerint a' Sarragossában kivégeztetett carlositák egy a' nép közül választott törvényszék előtt (egészen a' francia revolutio mintája szerint) ítéltettek el, mivel a' törvényes bírák vonakodtak az ítéletet kimondani. — A' Memorial des Pyrenés közli Fontiveros ezredes könyörgőlevelét a' királynéhoz, melyben ez Mina és Nogueras gen. megbüntetését kívánja azon kegyetlenségért, hogy Cabrera ártatlan anyját agyon lövették. A' dühre bösült Cabrera ugyanis visszatorlásul már több mint 30 christino feleségét ölette meg, kik közt első áldozat vala Fontiveros ezredes ártatlan hitvese. Ez következése, ugymond, némely vérengzők önkényének, kik a' közös alképe alatt Izabella trónja 's a' szabadelmű ügy vesztére dolgoznak. A' kegyetlenségek, miket ezek végbevisznek, fellülmulnak mindent, mit a' legvéreseb háboruban, 's a' legvadabb népek közt látunk valaha. Mina és Nogueras generálok előbbi hirtöket bemocsokolák, 's oly blyéget sütenek magokra, melyet a' világon semmi sem moshat le többé. Sőt illy merények csak vesztélyre szolgálhatnak a' folséges királyné trónjának, ha büntetetlen maradnak. — A' valenciai fő hadi parancsnok márt. 20ról köv. hivatalos jelentést küldött a' hadi miniszterhez: el Serrador, az isméretes guerrilla főnök tegnap öt óra tájban délután 800 gyalogossal 's 30 — 40 lovaggal megjelenvén Burriana előtt (Valenciától éjszakra, a' tengerparton, Castillon de la Plana megyében) a' várost megtámadá. De a' városi parancsnok oly vitézül óltalmazta magát nemzeti őreivel, hogy a' pártnak kénytelenek voltak négy halott-vesztéssel visszavonulni. Megtámadás előtt Serrador folszólta a' parancsnokot, hogy a' várost szép szerével adja által, 's ez esetre a' lakosok életének 's birtokának teljes batorságot ígért. De a' parancsnok lakonai rövidséggel így felelt: folszólástokra csak azt felelem, hogy e' város őrserege azon fegyvereket, melyeket királynejtől nyert, soha illy rablók és gyilkosok előtt, mint ti vagytok, nem rakja le. Isten tartsa meg gyalázatos élteteket, de csak kevés szempillantásra. — A' Timesnak így írnak Bilbaoból márt. 13ról: néhány nap óta itt a' Truxillo ezrednél, mely a' várost őrizi, rendetlenség 's hűtelenség nyomai mutatkoztak, mi miatta a' lakosok nem csekély nyugtalanságban voltak. Végre egy katona jelent be kapitányának, hogy bizonyos asszony, ki Larrinaga bástya közelében lakik, minden Carlosokhoz szökendő katonának 100 reált ígér, ez ajánlatot több katona el is fogadá, 's este 8 órakor azon asszony házában megjelenend. A' kapitány megparancsolá a' katonának, hogy maga is jelenjen meg ott, 's vesztég hallgasson. Este azután oda jött a' kapitány is elég számu katonával 's elfogá az asszonyt leányostul, kik most hadi törvényszék elieibe állítottak, 's halálra ítéltettek. — Tegnapelőtt Lacarte alezredes, Cordova segédje, egy levelet írt az itt megjelenő „Boletin official“ hirlap kiadójaához, melyben amaz neki szemrehányásokat tesz azért, hogy Balmaceda és Plencia elvesztése miatt oly nagy zajt ütött. Illy nyomoru félszkek (bicocas) elvesztése, ugymond, nem fogja megrendíteni Cordova gen. mély kombinatiót. Azonban már eddig is azon rossz következése volt annak, hogy a' carlositák egy gazdagdon terhelte spanyol hajót, mely Cubából jövet kénytelen volt a' szelvést miatt Plencianál kiszállani, elfogalltak. — Ugyan a' Times levelezője így ír Madridból: néhányan az új procuradorok közül igen nevezetes küljé emberek és sokkal föltünőbbek, mint az O' Connelli fark legrombosabb példányai az alsóházban. 40—50 azok közül már is „Descamisado“ nevet nyert. Sokat láttam, kiknek mosonéik és szabók előtt igen csekély hitelök lehet. Ezen félszáz félig mosdott ur egyenként heves demokrata, kiknek merész terveiktől zengenek a' kávéházak. — Bayonneból írják: hogy el Rojo, kinek halálát hírlék a' lapok, nem halt meg, sőt sebe nem is vesztedelmes, úgy hogy két hét múlva ismét vitéz guerrillájú előtt állhat. — A' Sentinelle des Pyrenés szerint a' carlositák ismétlő-

dőzik S. Sebastian. Az ordonnal útközben megsebesültek 214-en Vitoriaiba érkeztek. Santanderben több angol hajó kötött ki, a' segédseregben történt híjánny pótlándó katonákkal rakottan.

A' procuradorház márt. 26ki ülésében több követ, külön padokra ülven, nyilván kimutatta ellenzéi szándékát. Ezen követek közt van Alcalá Galiano is, kinek halálansága a' miniszterelnök iránt csakugyan igen szemet szuró. Teljesen szegény 's elhagyott állapotban térvén vissza számútarthatott. Mendizabal úgy büntetve mint régi jó barátjával, ülést adott neki a' tenge rügyi kormány-ságban 50 ezer real fizetéssel; továbbá Galiano fíját a' pénzügyi titoknokságnál 14 ezer real fizetéssel hivatalba tevő, megházasítá, 's ez alkalommal gazdagdon megajándékozta. Ennyi jöteleményt Alcalá Galiano azzal fizetett, hogy Mendizabal ellenségévé nyilatkozott 's ezt a' Revistában (saját hirlapjában) keményen megtámadja. A' Revista tehát ezental ellenzéki hirlap lesz Isturiz pártján, az Abeja szinte ellenzéki Torero pártján, az Eco del Comercio az 1812ki alkotmány barátinak organuma, Az Espanol az aristokratia hirlapja; a' Jorobado a' gúnyos ellenzéki értelmében elménekedik. A' minisztereknek tehát egyelene gy véd-hirlapja van, ez is légyen fogadott, u. m. a' Nacional, mely kétségtől legrosszabb 's leggyengébb minden madridi hirlap közt.

A' Journal des Débats érdekes átnézetét adja a' hadviselő spanyol felek helyzetének 's hadi munkálatinak, melyből következő helyeket emelünk ki: az insurreccio már negyedik évre él, 's folyvást erősbül, növekszik, neki szokik, jobb rendbe szerkeződik, 's magát hadviselés eszközeivel mind inkább ellátja. Igaz, hogy az Ebrón átment, 's Madridban eddig még föl nem ütötte zászlóit, de hat híres fővezérrel mogmérközött, már a' christinoi kormány-nak sok millióját elnyelte, 's legjobb katonái részét elragadozta. Míg Catalonia, Arragonia, Valencia, Mancha szerte, 's még Castilla 's Galicia egyes pontjain is számos, nyakas, ijedni nem tanult guerrilla csapatok köszálnak, 's hol itt, hol amott megjelen-tük által a' spanyol katonaság igen nagy részét elfoglalva tartják, Navarrában 36 ezernyi jól elintézett, rendbeszedett és szabályozott carlosita sereg áll, mely a' hadudomány elvei szerint kiszámolt mozdulatokat vakmerő guerrillai esapon gásokkal köti egybe, hegyei és szük utai mögött a' megtámadást gúnyolja, 's 60 ezernyi rendes christino katonaságnak tíz hónap óta ellenáll, mely még e' szám mellett négy vár 's egy nagy folyó által is fedeztetik. D. Carlos háborítatlanul tartja Onateben udvarát, hol kormánya széke 's patnyantus ereje összesítve van. A' zendülés ezen fővárosában egészen nyugton 's kényelmesen élnek, míg a' christinók sorai örök nyugtalanságnak 's veszélynek vannak kitéve. A' christinók minden eddigi terve Onate elfoglalására hajtórést szenvedett. A' dolgok e' helyzete főleg a' tartomány természeti minőségéből származik. A' carlositák 30 órányi körü vidéket tartanak megszállva, mely a' Pyrenehegyek, az Ebro, Arga (folyó) 's a' tenger közt fekszik. Nyugat felé Orduna város a' végpont. Ezen vidék egész hosszában egy hegyláncz terjed, mely mindenféle irányban elágazik, 's völgyeket alkot, melyek a' vitoriai 's pamplonai lapály, az Arga, és Ebro, S. Sebastian és Bilbao felé vonulnak. Onate, a' Bayonneból Vitoriaiba vezető országút hajlásán, épen középpében fekszik e' megszállott vidéknek, 's így igen jól van választva a' kormány székeül, 's a' tartalékseregek keszen tartására. It a' carlistust egy pókhoz hasonlíthatni, mely halója középpontján ül, 's a' legvégső széleknél legesekélyebb illetést is észreveszi. A' bércezek természetü bástyái az egész tartományt egy nagy természet-alkotta, istenadta várrá alakítják; az őrsereg mindenféle 's minden órán észrevédlenül kirohanhat, mihelyt jónak látja. A' középpont fekvés még azon hadviselési hasznót is hajtja a' carlositáknak, hogy hadi erejüket a' legrövidebb egyenes vonalon mozgathatják a' szélek felé, míg a' christinók kénytelenek fáradságos mellék- 's kerülőutakon járni, 's hosszas mozgásban lankadozni, míg célt érhetnek. Mint egy egy esztendő óta d. Carlos erős birtokában van ezen harmincz mérföldnyi kerületű földdarabnak; a' királyné seregei kerítve tartják azt, de szívébe nem nyomulhatnak, a' külvonalon történt ütközetek soha sem húznak magok után fontos sükert. Meg kelle róla győződnie, hogy a' zendülést saját félszékében nem győzheti meg, 's ellenök csak ostromi hadviseléssel élhetni. És valóban ezen hadakozás-mód üzésében a' christinók mult télen nagy szorgalmat mutattak, de mihelyt a' carlositák középponti helyzete ellen kezdtek némi vállalatot, mindjárt tapasztalták, hogy vesztéssel kelle visszatérniök 's a' t.

Legújabb hír 6500 ember kiindultát jelentí Santanderből, kik Cordova seregéhez készülnek csatlakozni. Mielőtt elindultak, Hay commodore szemlét tartá felettük, 's egyszermind örömet jelenté, hogy ő is részt veend hadi munkálataikban.

Gabonáár: april. 19dikén Pesten Tiszta buza 86 2/3; — 73 1/3 — 63 1/3. Kétszeres 53 1/3 — 46 2/3. Rozs 38 2/3 — 34 2/3; Arpa 38 — 36 — 33 1/3. Zab 26 2/3 — 24 2/3 — 22. Kukoricza 38 2/3 — 36 2/3 — 33 1/3.

Pénzkelet: april 16ikán: 5 pCtes statusköt. 104; — 4pCtes 99 1/2 — 3pCtes: 75 13/16; — 1821iki kölcs. 142 1/2; — 1834iki 572 21/32; Bankszé- vény: 1370 p. p.

Dunavizállás: april. 17ken 7' 6" 6" — 18en 9' 6" 6" — 19en 9' 8" 0" 20ken 9' 5" 0.